

PEDAGOGIK ERUDITSIYA YUQORI MALAKALI KADRLAR TAYYORLASHNING MUHIM OMILI SIFATIDA

To‘lanova Maxliyo Murotali qizi
Andijon davlat pedagogika instituti
"Pedagogika va psixologiya" kafedrası o‘qituvchisi.
Ijtimoiy va amaliy fanlar fakulteti talabasi Rajabova Turdiniso

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19457022>

Annotatsiya: Mazkur maqolada pedagogik eruditsiya tushunchasining mazmuni, uning zamonaviy ta’lim tizimidagi o‘rni hamda yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonidagi ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Pedagogik eruditsiya pedagogning keng ilmiy dunyoqarashi, metodik tayyorgarligi, kasbiy kompetensiyasi va innovatsion pedagogik faoliyatni amalga oshirish qobiliyati bilan tavsiflanadi. Maqolada pedagogik eruditsiya ta’lim sifatini oshirish, pedagogik jarayonni modernizatsiya qilish va o‘quvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirishning muhim omili sifatida yoritiladi. Shuningdek, pedagogik eruditsiyani shakllantirishning nazariy asoslari va amaliy mexanizmlari ham tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: pedagogik eruditsiya, pedagogik kompetensiya, ta’lim sifati, pedagogik mahorat, innovatsion ta’lim, kasbiy rivojlanish, pedagogik tafakkur

Abstract: This article analyzes the concept of pedagogical erudition and its importance in the modern educational system, particularly in the process of training highly qualified specialists. Pedagogical erudition is characterized by a teacher’s broad scientific outlook, methodological preparedness, professional competence, and ability to implement innovative pedagogical activities. The article highlights pedagogical erudition as an important factor in improving the quality of education, modernizing the educational process, and developing students’ intellectual potential. In addition, the theoretical foundations and practical mechanisms of developing pedagogical erudition are examined.

Keywords: pedagogical erudition, pedagogical competence, quality of education, innovative education, professional development, pedagogical thinking

Аннотация : В статье рассматривается сущность педагогической эрудиции и её значение в современной системе образования. Педагогическая эрудиция характеризуется широким научным кругозором педагога, его профессиональной компетентностью, методической подготовкой и способностью внедрять инновационные педагогические технологии. В статье педагогическая эрудиция рассматривается как важный фактор подготовки высококвалифицированных специалистов, повышения качества образования и развития интеллектуального потенциала обучающихся.

Ключевые слова: педагогическая эрудиция, педагогическая компетентность, качество образования, инновационная педагогика, профессиональное развитие.

Zamonaviy ta’lim tizimi jamiyat taraqqiyotining muhim strategik omillaridan biri hisoblanadi. Bugungi globallashuv sharoitida davlatlarning raqobatbardoshligi ko‘p jihatdan inson kapitalining sifati bilan belgilanadi. Shu sababli ta’lim tizimining asosiy vazifalaridan biri yuqori malakali, innovatsion fikrlay oladigan, kasbiy jihatdan yetuk mutaxassislarni tayyorlashdan iboratdir. Bunday mutaxassislarni tayyorlash jarayonida pedagog shaxsining kasbiy salohiyati, ilmiy tafakkuri va pedagogik eruditsiyasi muhim ahamiyat kasb etadi O‘zbekiston Respublikasi. Ta’lim to‘g‘risida Qonun [1].

Pedagogik eruditsiya tushunchasi pedagogning keng ilmiy dunyoqarashi, umumiy madaniy saviyasi, kasbiy bilimlari hamda pedagogik faoliyatni ilmiy asosda tashkil etish qobiliyatining uyg’unlashgan tizimini anglatadi. Pedagogik eruditsiya o’qituvchining nafaqat o’z fanini mukammal bilishi, balki psixologiya, pedagogika, metodika, axborot texnologiyalari va boshqa fanlar sohasidagi bilimlarga ega bo’lishini ham nazarda tutadi. Shu jihatdan pedagogik eruditsiya pedagogning kasbiy kompetensiyasining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi.

Pedagogik eruditsiyaga ega bo’lgan pedagog o’quv jarayonini samarali tashkil etish, ta’lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo’llash hamda o’quvchilarning bilim olish faoliyatini faollashtirish imkoniyatiga ega bo’ladi. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko’rsatadiki, pedagogning ilmiy va metodik saviyasi qanchalik yuqori bo’lsa, o’quvchilarning ta’lim natijalari ham shunchalik samarali bo’ladi [2].

Zamonaviy ta’lim tizimida pedagogik eruditsiyaning ahamiyati ayniqsa ortib bormoqda. Chunki ta’lim jarayoni tobora murakkablashib, yangi pedagogik yondashuvlar, innovatsion metodlar va raqamli texnologiyalar keng qo’llanilmoqda. Bunday sharoitda pedagog nafaqat bilim beruvchi, balki ta’lim jarayonining tashkilotchisi, fasilitatori va innovatsion g’oyalar tashuvchisi sifatida faoliyat yuritadi. Bu esa pedagogdan keng ilmiy tafakkur, kreativ yondashuv va pedagogik eruditsiyani talab qiladi.

Pedagogik eruditsiya pedagogning kasbiy faoliyatida bir nechta muhim funksiyalarni bajaradi. Avvalo, u pedagogga ta’lim jarayonini ilmiy asosda tashkil etish imkonini beradi. Ikkinchidan, pedagogik eruditsiya pedagogning innovatsion faoliyatini rivojlantiradi. Uchinchidan, pedagogik eruditsiya o’quvchilarning intellektual va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, pedagogik eruditsiya pedagogning kasbiy rivojlanishida ham muhim omil hisoblanadi.

Pedagogik eruditsiyani shakllantirish pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlanish jarayoni bilan chambarchas bog’liqdir. Zamonaviy pedagog o’z ustida muntazam ishlashi, ilmiy adabiyotlarni o’rganishi, yangi pedagogik metodlarni o’zlashtirishi va o’z pedagogik tajribasini doimiy ravishda boyitib borishi zarur. Shu nuqtai nazardan pedagoglarning ilmiy-tadqiqot faoliyati bilan shug’ullanishi, ilmiy konferensiyalar va seminarlarida ishtirok etishi pedagogik eruditsiyani rivojlantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Yuqori malakali kadrlarni tayyorlash jarayonida pedagogik eruditsiya o’quvchilarning mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil qilish hamda muammoli vaziyatlarda to’g’ri qaror qabul qilish qobiliyatlarini shakllantirishga yordam beradi. Pedagogik eruditsiyaga ega bo’lgan pedagoglar o’quvchilarni faqat bilim bilan qurollantiribgina qolmay, balki ularda ilmiy dunyoqarash, ijodiy tafakkur va innovatsion fikrlashni ham rivojlantiradi. Tolipov O‘., Usmonboyeva.[3]

Bugungi kunda ta’lim tizimining modernizatsiya qilinishi, pedagogik texnologiyalarning yangilanishi va raqamli ta’lim muhitining rivojlanishi pedagoglardan yuqori darajadagi kasbiy tayyorgarlikni talab qilmoqda. Shu sababli pedagogik eruditsiyani rivojlantirish ta’lim tizimini takomillashtirishning muhim strategik yo’nalishlaridan biri hisoblanadi. Pedagogik eruditsiyani rivojlantirish orqali ta’lim sifatini oshirish, pedagoglarning kasbiy salohiyatini kuchaytirish hamda zamonaviy jamiyat talablariga javob beradigan raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash mumkin.

Shunday qilib, pedagogik eruditsiya zamonaviy ta’lim tizimida yuqori malakali kadrlar tayyorlashning muhim omili hisoblanadi. Pedagogik eruditsiyaga ega bo’lgan pedagoglar ta’lim jarayonini samarali tashkil etadi, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etadi va o’quvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois pedagogik eruditsiyani rivojlantirish ta’lim tizimini takomillashtirishning muhim shartlaridan biri sifatida qaraladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi. **Ta’lim to‘g‘risida Qonun.** – Toshkent, 2020.
2. Azizxo‘jaeva N.N. **Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.** – Toshkent: O‘qituvchi, 2021.
3. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. **Pedagogik texnologiyalarning nazariy asoslari.** – Toshkent, 2020.